

«ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ»
коммерциялық емес акционерлік қоғамы

2024-2028 жылдарына арналған
Агрономия білім беру бағдарламасының
(6B08101; 7M08101; 8D08101)
Дамыту жоспары

Агробиология факультетінің академиялық
комитеті ұсынды
2024 жылғы 24 мамырдағы №10 хаттама
«Агрономия, селекция және
биотехнология» кафедрасының
кеңейтілген отырысында қаралды
2024 жылғы 15 мамырдағы №11 хаттама

Алматы, 2024

Мазмұны

№	Компонент атауы	Беттік нөмір
1	«Агрономия» білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының төлқұжаты	3
2	Бағдарламаның аналитикалық негіздемесі	3
3	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын шешуге бағытталған мәселелердің сипаттамасы	10
4	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарының негізгі мақсаттары мен міндеттері	11
5	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асыруда күтілетін түпкілікті нәтижелері	12
6	Білім беру бағдарламасына әсер ететін қауіпті сейілту үшін жасалатын шаралары	13
7	Білім беру бағдарламасын жүзеге асыруда іс-шаралар тізімі	14
8	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асыру механизмі	15
9	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асырудың әлеуметтік-экономикалық тиімділігін бағалау	16
10	«Агрономия» білім беру бағдарламасына арналған түлектер үлгісі	17

1. «Агрономия» білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының төлқұжаты 2024-2028 жылдарына арнаған

1 кесте

1	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарын әзірлеудің себептері	Білім беру бағдарламасы дамыту жоспарының стратегиясы мен тақырыптары Қазақстан Республикасының білім беру саясатына, стратегиялық даму жоспарына сәйкес жұмыс берушілердің сұранысы негізінде құрылды.
2	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының негізгі әзірлеушілері	Кафедра меңгерушісі: Жанбырбаев Е.А. PhD, қауым. профессор; 1.Жоламанов К. профессор; 2.Ешенгалиева А. ассистент; Жұмыс берушілер: Басқарма Төрайымы «Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми зерттеу институты» ЖШС – а.ш.ғ.к. Ш.Бастаубаева; ҚР ҒЖБМ ҒК «Өсімдіктер биологиясы және биотехнологиясы» РМК бас директоры б.ғ.д. К.Жамбакин.
3	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының жүзеге асыру мерзімі	2024-2028 жж.
4	Қаржыландыру көздері мен көлемі	Мемлекеттік бюджет және шаруашылық келісімшарттық жұмыс
5	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарын жүзеге асыруда күтілетін түпкілікті нәтижелері	<ul style="list-style-type: none"> - толық, сапалы, кәсіптік білім алу үшін жағдайды жақсарту және жетілдіру; - болашақ ауыл шаруашылығы мамандарының негізгі кәсіптік құзыреттерін қалыптастыруға ықпал ететін білім беру бағдарламасының мазмұнын жаңарту; - оқытудың барлық кезеңдерінде эксперимент бөлігі ретінде студенттің өз бетінше ғылыми-зерттеу әрекетіне алғышарттар жасау; - маманның қазіргі кәсіби құзыреттілігін анықтайтын, сонымен қатар пәндердің атауын, білім беру бағдарламасының мазмұнын жаңарту және жетілдіру; - оқу үрдісіне оқытудың инновациялық технологияларын енгізу.

2 Бағдарламаның аналитикалық негіздемесі

2.1 Білім беру бағдарламасы туралы ақпарат

Білім беру бағдарламасының мазмұны келесі құжаттармен белгіленеді: Білім беру бағдарламасын жүзеге асыру үшін лицензия нөмірі KZ89LAA00031870, жарамдылық мерзімі – шектеусіз, берілген күні: 2021 жылдың 5 тамызы.

Жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылы 27 шілдеде №28916 тіркелді.

Білім беру бағдарламалары оқу жоспарлары мен бағдарламалар арқылы жүзеге асырылады.

Бакалавриат деңгейінде 6B08101-«Агрономия» білім беру бағдарламасы 11 модульден тұрады.

7M08101-«Агрономия» білім беру бағдарламасы ғылыми-педагогикалық (2 жыл) бағыты: 6 модульден тұрады.

8D08101- «Агрономия» білім беру бағдарламасы ғылыми-педагогикалық және бейіндік бағыттарды жүргізеді – 2 модуль.

Білім алушылар туралы мәлімет

2024-2025 оқу жылында бакалавриат студенттерінің контингенті 42 студентті құрайды, оның ішінде 26 студент қазақ бөлімінде, 23 студент мемлекеттік грант бойынша, 3 студент ақылы келісімшарт бойынша оқиды (1 студент «Қазақстан халқы» қоры есебінен), 16 студент орыс бөлімінде оқиды, оның ішінде 12 студент мемлекеттік грант бойынша, 4 студент ақылы келісімшарт бойынша оқиды (2 студент Ресей мемлекетінің азаматтары).

2024-2025 оқу жылында магистранттар контингенті мемлекеттік грант бойынша оқитын 5 магистрант.

2024-2025 оқу жылында докторанттар контингенті мемлекеттік грант бойынша оқитын 4 докторантты құрайды.

2 кесте – Білім алушылар контингенті

Оқу жылы	6B08101-Агрономи БББ				7M08101-Агрономия БББ				8D08101- Агрономия БББ						
	барлығы	соның ішінде			барлығы	соның ішінде			барлығы	соның ішінде					
		қазақ	орыс	грант		ақылы	қазақ	орыс		көптілі	грант	қазақ	орыс	көптілі	грант
2022-2023															
2023-2024															
2024-2025	42	26	16	35	7	5	-	-	5	5	4	-	-	4	4

Білім беру бағдарламасын дамыту үшін ішкі шарттары

Жоғарыда аталған білім беру бағдарламасын жүзеге асыру үшін факультетте тиісті материалдық-техникалық құрал-жабдықтармен қамтамасыз етілген.

Кафедрада 6 зертхана бар: топырақтың су-физикалық қасиеттерін анықтау зертханасы, арамшөптерді анықтау зертханасы, егістік дақылдар зертханасы, ауылшаруашылық дақылдарының селекциясы зертханасы, өсімдіктердің генетикасы және онтогенезі зертханасы, өсімдіктер биотехнологиясы зертханасы.

№446 кабинетте интерактивті тақта орналасқан. Зертханалар мен кабинеттердің санитарлық-эстетикалық жағдайы жақсы. Әр аудиторияға төлқұжат құрастырылған. Кафедрада өрт сөндіру құралдары бар.

Сонымен қатар, жоғарыда аталған зертханаларда университеттің басқа бөлімдерімен (Қазақстан-Жапон инновациялық орталығы, Ауыл шаруашылығы машиналары және жаңа технологиялар институты, Агрохимиялық зерттеулер зертханасы) кешенді ғылыми-зерттеу бағдарламалары бойынша талдаулар жүргізіледі. Бұл зертханалардың барлығы оқу үрдісінің талаптарына және мемлекеттік стандартқа сай.

Аталған зертханалар оқу сабақтары мен ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін заманауи және қажетті құрал-жабдықтармен жабдықталған.

Бакалавриат, магистратура және докторантураға арналған білім беру бағдарламаларының қарамағында 300 орындық жалпы ауданы 250 м² 3 дәрісхана, 150 орындық ауданы 600 м²-ден астам оқу зертханасы, 1 компьютерлік сынып бар. 20 компьютері бар 20 орындық, оқу сабақтары мен ғылыми зерттеулер жүргізуге арналған 9 мамандандырылған ғылыми-оқу зертханалары.

Зертханалардың қызметін бақылау өлшем құралдарын жыл сайынғы салыстырып тексеру арқылы, түгендеу кезінде университеттің тиісті құрылымдарының комиссиясымен, сондай-ақ бағдарламалары бойынша ғылыми зерттеулер жүргізілетін министрлік пен ведомстволардың комиссиясымен жүзеге асырылады.

Білім беру бағдарламаларын жүзеге асырудағы тәжірибелік сабақтар

«Агрономия» білім беру бағдарламасының құрамдас бөліктерін (бөлімдерін) кеңейту арқылы білім беру бағдарламасы бейіні бойынша практикалық дағдылар мен құзыреттерді қалыптастыруға, бекітуге, дамытуға бағытталған, өндірістік процестерде нақты жағдайларды немесе модельдеуге тікелей болашақ кәсіби қызметіне байланысты көздейді.

Практикалық сабақ түріндегі оқу іс-әрекеті:

– СӨЖ, МӨЖ, ДӨЖ орындайтын практикалық және зертханалық сабақтарда жүзеге асырылады;

– студенттерге болашақ кәсіби қызметке байланысты жұмыстарды кейіннен орындау үшін қажетті оқу ақпаратын беруді көздейтін дәрістер, практикалық және зертханалық сабақтар, ғылыми семинарлар.

Практикалық сабақ түріндегі оқу іс-әрекеті «Агрономия» білім беру бағдарламасының оқу жоспарында қарастырылған пәндерді, кәсіптік модульдерді және практиканың барлық түрлерін қамтитын оқудың барлық курстарында жүзеге асырылады.

Бакалаврларға, магистранттарға және докторанттарға оқу-тәжірибелік сабақтарды, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін Алматы облысының Еңбекшіқазақ ауданында жалпы ауданы 480 га жерді құрайтын ҚазҰАЗУ-дың «Саймасай» оқу-тәжірибелік шаруашылығы жұмыс істейді.

Соңғы төрт жылда білім беру бағдарламасы бойынша дәрістер оқуға шетелден ғалымдар тартылды: Аграрлық университеттің профессоры, PhD докторы, Анна Николова (Аграрлық университет, Пловдив, Болгария);

Көкөніс шаруашылығы және жемшөп шаруашылығы институтының профессоры, PhD докторы, Джура Карагич (Новый Сад, Сербия); Биология ғылымдарының докторы, профессор Моргунов А.И. (СҮММИТ Türkiye).

Дәрістер оқып, семинар-тәжірибелік сабақтар өткізуге облыстық және аудандық ауыл шаруашылығы басқармаларының, мамандандырылған ұйымдардың басшылары, ауыл шаруашылығы саласының жетекші мамандары тартылады. Ауыл шаруашылығы практиктерін тарту теорияны практикаға жақындатады және түлектерге кәсіби ортаға тез бейімделуге көмектеседі.

Өткен оқу жылдарында Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институтының жетекші мамандары: Кененбаев С.Б., Мейірман Г.Т., Абугалиева А.И., Кохметова А.М. шақыруымен дәрістер ұйымдастырылып, өткізілді.

Қонақ дәрістер:

- «Австриядағы ауыл шаруашылығы және органикалық егіншіліктің ерекшеліктері»;

- «Агрономиядағы ғылыми зерттеулердің әдістемесі мен әдістері»;
-факультеттің профессорлық-оқытушылық құрамы, магистранттары мен докторанттарына консультациялар өткізу
«Агробиология» факультетінде: «Импакт-факторы жоғары журналдарда мақалаларды жариялау ерекшеліктері» тақырыбы бойынша, Өсімдіктану институтының профессоры, ғылым докторы Р.Нейнгшвандтнер, табиғи ресурстар және жаратылыстану ғылымдар университеті (БОКУ университеті), (Вена қ. , Австрия);

Дуальды оқыту

Дуальды білім беру (ДБ) оқу орнындағы білім беру бағдарламаларын меңгеру процесінде теориялық білімді ғана емес, сонымен қатар нақты өндірісте практикалық білім, білік және дағдыларды алууды көздейді.

-4 курс студенттерімен дуальды оқыту (диплом алдындағы тәжірибе);
-инклюзивті білім беру ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерінің алуан түрлілігін ескере отырып, барлық оқушылардың білімге тең қолжетімділігін қамтамасыз етеді. Инклюзивті білім беру мүмкіндігі шектеулі оқушылар мен мүгедектердің қажеттіліктерінің әртүрлілігі олар үшін ең қолайлы білім беру ортасына сәйкес келеді деп болжайды;
-оқытылатын пәндер бойынша «Агрономия, селекция және биотехнология» кафедрасының профессорлық-оқытушылық құрамының біліктілігін арттыру;
-ауыл шаруашылығының, өсімдік шаруашылығының, жемшөп өндірісінің, селекцияның, тұқым шаруашылығының, өсімдік биотехнологиясының өзекті мәселелері бойынша семинарлар мен дөңгелек үстелдер өткізу.

Coursera

Қазіргі уақытта қашықтықтан оқыту өте танымал және әлемнің кез келген жерінде негізгі және қосымша білім алу мүмкіндігін ұсынады. Қашықтықтан оқыту сізге оқу уақытын өз бетінше таңдауға, сабақ кестесін құруға және ыңғайлы ортада тапсырмаларды орындауға мүмкіндік береді, бұл оқуды дараландыруды, студенттердің дербестігін, білім берудің ашықтығы мен үздіксіздігін қамтамасыз етеді.

Coursera платформасы мектепке дейінгі тәрбиешілерден бастап университет оқытушыларына дейін білім беру қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға бірқатар мүмкіндіктер ұсынады.

Қазіргі уақытта Coursera платформасы әлемнің көптеген университеттерін біріктіретін және әртүрлі тақырыптар бойынша тегін курстардың кең ауқымын ұсынатын білім беру платформасы болып табылады.

Курстың барлық талаптарын орындағаннан кейін студент курсты аяқтағаны туралы сертификат алады (Жетістік туралы мәлімдеме немесе ерекшелік туралы мәлімдеме). Тексерілген сертификатты алуға болады.

Расталған сертификат белгілі бір студенттің барлық талаптарды орындау арқылы курсты аяқтағанын көрсетеді. Кейбір жағдайларда тыңдалған сағаттар саны көрсетілуі мүмкін.

Қоршаған қоғамға тән белгілер

«Агрономия» білім беру бағдарламаларын ойдағыдай жүзеге асыру үшін қоршаған қоғам, яғни жеке тұлғаның әлеуетін іске асыратын адамдар, жағдайлар мен ортаның маңызы зор.

«Агрономия» білім беру бағдарламасын меңгеру үшін кафедраның оқу кабинеттері «Агробиология» факультетінің ғимаратында, Абай даңғылы, 8, жеке төрт қабатты ғимаратта орналасқан. Сондай-ақ, сабақтар AgroHub зертханаларында, микроклондық көбейту зертханасында, ҚазҰАЗУ жапон-қазақ орталығында өткізіледі. Білімалушылардың оқу-тәжірибелік дайындығы, магистранттар мен докторанттардың ғылыми тәжірибелері «Агротехнопарк» оқу-тәжірибе шаруашылығында өтіледі.

Білім беру бағдарламасын әзірлеудегі басым бағыт – білімалушы жеке басына бағытталған оқыту, оның жеке қабілеттерін ашу, білімалушыны белсенді және білімді тұлға етіп қалыптастыру оқу үдерісіне қызығушылық арттыру қажет.

Білім беру ортасы құрылымының барлық құрамдас бөліктері ашық, өзін-өзі жүзеге асыруға мүмкіндік бар, бұл оқу іс-әрекетіне мотивацияның артуына әкеледі және коммуникативті дағдыларды жетілдіреді.

Оқу үдерісін білікті оқытушылар құрамы қамтамасыз етеді. Бос уақытта шығармашылық қабілеттерін жетілдіру үшін студенттік үйірмелер мен спорт секциялары арқылы жүзеге асады. Оқу-тәрбие үдерістері бір мақсатқа негізделген – жеке тұлғаның психикалық, адамгершілік, эмоционалдық, физикалық дамуына қолайлы жағдай жасау.

«Агрономия» БББ-да студенттердің тәрбиелеу ортасы мыналарды қамтитын іс-шаралар кешені арқылы қалыптасады:

- әлеуметтік белсенді, өміршең, гуманистік бағыттағы, біліктілігі жоғары маман тұлғасының әлеуметтік және кәсіби дамуы үшін оңтайлы әлеуметтік-мәдени және білім беру жағдайларын жасау;

- жеке тұлғаның интеллектуалдық, мәдени, адамгершілік және физикалық дамудағы қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін жағдай жасау;

- студенттердің өзін-өзі басқаруының әртүрлі формаларында ұжымды басқару дағдыларын қалыптастыру.

Білім беру ортасының кәсіптік, шығармашылық және еңбек құрамдас бөлігі – білім алушылардың біліктілікті меңгерумен және кәсіби этиканы дамытумен байланысты, олардың еңбек әрекетінің субъектілері ретінде қалыптасуы барысында кәсіби еңбекке баулудың арнайы ұйымдастырылған және бақыланатын процесі.

Кадрларды даярлау саласында «Агрономия» БББ мақсаты – түлектерге таңдаған қызмет саласында табысты жұмыс істеуге және еңбек нарығында сұранысқа ие болуға мүмкіндік беретін әмбебап, кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру.

Білім беру саласында «Агрономия» ОП-ның мақсаты студенттердің бойында олардың шығармашылық белсенділігіне, жалпы мәдени өсуіне және әлеуметтік ұтқырлығына ықпал ететін жеке қасиеттерді дамыту: табандылық, ұйымшылдық, еңбексүйгіштік, жауапкершілік, дербестік, азаматтық, міндеттеме. этикалық құндылықтар, төзімділік, мақсатқа жетудегі табандылық.

Жұмыс берушілердің сұраныстарына сәйкес «Агрономия» БББ түлектері ауылшаруашылық дақылдарын өсірудің заманауи технологияларын енгізуге және меңгеруге, сынауды ұйымдастыруға және өнімнің шығынын төмендете отырып, өнімнің саны мен сапасын арттыруға ықпал ететін селекциялық жетістіктерді енгізуге

дайын. оларды нормативтік және заңнамалық негіздер талаптарына сәйкес өндіру, ғылыми зерттеулер жүргізу.

Оқуды бітіргеннен кейін түлектер барлық шаруашылық жүргізуші субъектілерге, аймақтық жоғары оқу орындарына, ғылыми-зерттеу институттарына әртүрлі салалардағы жұмысқа орналасады.

Кәсіптік тәжірибеден өту бойынша ауыл шаруашылығы жерлерін тиімді және ұтымды пайдалануға негізделген өсімдік шаруашылығы салаларымен байланысты Қазақстан Республикасының өңірлері.

Жұмыс берушілер: Қазақ егіншілік және өсімдік шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты, Қазақ мақта шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты, Қазақ күріш шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты. Ы.Жақаева, Қазақ мал шаруашылығы және жемшөп шаруашылығы ғылыми-зерттеу институты, «Байсерке-Агро» ЖШС, «Будан» ЖШС, «Балтабай 2030» ЖШС, т.б. Бүгінгі таңда шаруашылық жүргізуші субъектілермен өндірістік және диплом алды тағылымдамадан өтуден кейін оларды жұмысқа орналастыру туралы екіжақты келісімдер жасалады.

Білім беру бағдарламасын жүзеге асыратын педагогикалық ұжым туралы ақпарат

«Агрономия» білім беру бағдарламасын іске асыруды, әдетте, мамандық бейініне сәйкес базалық білімі бар және оқу, әдістемелік және (немесе) ғылыми қызметпен жүйелі түрде айналысатын ғылыми-педагогикалық кадрлар қамтамасыз етеді.

Студенттерге, магистранттарға, докторанттарға тәжірибелі оқытушылар: профессорлар, ғылым докторлары, доценттер, ғылым кандидаттары, PhD докторлары, аға оқытушылар, ассистенттер дәріс береді.

Агрономия кафедрасы оқытушыларының біліктілігі, олардың сандық және сапалық құрамы студенттерді даярлау бағыттарына сәйкес келеді, лицензиялық талаптарға сай келеді және университеттің оқу-тәрбие қызметінің кадрлық деңгейін көрсетеді.

Бос лауазымдарға орналасуға конкурс өткізу тәртібі Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің нормативтік құжаттарымен және ішкі құжаттарымен (Тағлымдамадан өту, алдын ала дайындық, нұсқау беру және білімін тексеру тәртібі туралы нұсқаулық, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері) реттеледі.

Қолданыстағы механизм мұғалімнің кәсіби құзыреттілігінің тұтас бейнесін алуға және оның қажетті лауазымға сәйкестігін анықтауға мүмкіндік береді.

Конкурстық комиссия оқытушының оқу-әдістемелік және ғылыми-зерттеу қызметінің көрсеткіштеріне сапалы талдау жүргізеді, соңғы жұмыс орнынан сипаттамаларды, талапкер бойынша кафедраның дәлелді қорытындысын, қабылдау бөлімшесінің мүшелерінің дауыс беру нәтижелерін зерделейді. . Ұзақ мерзімді тәжірибе университеттің кадрлық әлеуетін жақсартуға көмектесетін магистрлерге, ғылым кандидаттары мен докторларына бәсекелестік басымдық берудің тұрақты үрдісін көрсетеді.

Профессор-оқытушылар құрамын жұмысқа қабылдау кезінде міндетті шарт болып бос лауазымға үміткердің жоғары кәсіптік білімі, академиялық магистрі, кандидаты немесе ғылым докторы академиялық дәрежесі, PhD докторы дәрежесі болуы, білімінің осы мамандық бейініне сәйкес болуы болып табылады. университет мамандықтары және т.б.

Кадрларды іріктеу жүйесі негізінде кадрларды іріктеу келесі тәртіпте жүзеге асырылады:

- оқытушылар құрамының штаттық кестесі құрылды;
- әр түрлі білім беру бағдарламалары бойынша студенттерді оқыту үшін бос орындар саны анықталады;
- біліктілік талаптарын көрсете отырып, ҚазҰАУ сайты арқылы бос лауазымдарға орналасуға конкурс жарияланады;
- бос орындарға конкурс өткізіліп, профессорлық-оқытушылық құрамды жұмысқа қабылдау туралы ұсыныстар университет ректорына беріледі.

ҚазҰАУ сайтында (<https://www.kaznaru.edu.kz/department/81>) білім беру бағдарламасы бойынша мұғалімдер туралы ақпарат бар: - мұғалімдер тізімі, - жетістіктердің қысқаша тізімі.

Бұл ақпарат жеке мәліметтерді, оқытушының мамандығын, ғылыми жобаларды, патенттерді, әдістемелік ұсыныстарды, мерзімді басылымдарда (ҚР БҒМ КӨКСОН), сонымен қатар импакт-факторы бар журналдарда, Web of Science және Scopus журналдарында және т.б., озық материалдардан тұрады. оқыту, байланыс деректері.

«Агрономия, селекция және биотехнология» кафедрасында 23 оқытушы жұмыс істейді, оның ішінде 3 ғылым докторы, 13 ғылым кандидаты және 5 PhD докторы. Кафедраның ғылыми дәрежесі 91%, профессорлық-оқытушылық құрамның орташа жасы 53 жас, оқытушылардың 100% мемлекеттік тілде және ұлтаралық қатынас тілінде сабақ жүргізеді, ағылшын тілінде – 1, сабақ беруге қабылданған магистрлер саны. 2 болып табылады.

Қазіргі таңда агрономия мамандығы бойынша бакалавриат, магистратура және докторантура бағдарламаларын жүзеге асыратын кафедра оқытушылары оқу үдерісінде жаңа ақпараттық технологиялар мен мультимедиялық оқу құралдарын қолдануда. Оқыту сабақтарында студенттерге оқу материалын жақсы меңгеруге және білімдерін бекітуге мүмкіндік беретін бейне презентациялар, оқу фильмдері және интерактивті оқыту әдістері көрсетіледі.

Білім беру бағдарламасы жетістіктерінің сипаттамасы

«Агрономия» білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижелері түлектердің игерген құзыреттерімен, кәсіби қызмет міндеттеріне сәйкес білімдерін, іскерліктерін және дағдыларын қолдана білуімен анықталады. Бірге алғанда, оқу үдерісі барысында қалыптасқан оқыту нәтижелері мен құзыреттіліктер бітірушінің үлгісін құрайды. БББ бітірушінің моделі - бұл маман не үшін жарамды болуы керек, ол қандай функцияларды орындауға дайын болуы керек және қандай қасиеттерге ие болуы керек деген күтілетін нәтиже. «Агрономия» БББ үшін дипломдық модельді құру ҚазҰАУ негізгі бітіру моделінің негізгі критерийлерін пайдалануға негізделген.

Түлектердің құзыреттіліктері. Құзыреттіліктерді студенттер оқу нәтижелері мен практикалық тәжірибесі негізінде алады. Білім беру бағдарламасын меңгеру нәтижесінде түлек келесі құзыреттерге ие болуы керек:

Кәсіби құзыреттіліктер білу және түсіну: егіншілік және өсімдік шаруашылығының заңдылықтарын; ауыспалы егіс жүйесі, құнарлылығын ескере отырып, ауыспалы егістердің топырақ өңдеу жүйелері; ауыл шаруашылығы дақылдарының негізгі түрлерін, олардың шаруашылық құндылықтарын, морфологиялық және биологиялық сипаттамаларын; ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің заманауи технологиясы; тұқым шаруашылығы және өсімдік

селекциясының негіздері; ауыл шаруашылығы дақылдарының сорттары және оларды ауыл шаруашылығын интенсификациялау деңгейіне қарай облыстың нақты жағдайларына таңдау, егіске тұқым дайындау, тұқымдық материалдың сапасын анықтау әдістері; тұқымдық материалға және өсімдік шаруашылығы өнімдерінің сапасына қойылатын ГОСТ талаптары; табиғи және табиғи жем-шөп алқаптарын жақсарту және ұтымды пайдалану, кесек және шырынды жем дайындау технологияларын; өсімдік шаруашылығы өнімдерін сақтау, алғашқы өңдеу, өңдеу негіздері;

білуі керек: өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндірудегі технологиялық процестің құрамдас бөліктерін әзірлеу, енгізу, бақылау, бағалау және реттеу; өсірудің технологиялық карталарын жасау және оларға сәйкес дала жұмыстарын ұйымдастыру; шаруашылықтың тұқымға, тыңайтқыштарға, пестицидтерге, жанар-жағармайға, ауыл шаруашылығы машиналарына, құрал-саймандар мен жабдықтарға, еңбек ресурстарына қажеттілігін есептеу; кәсіптік қызмет шеңберінде құжаттау және есепке алуды жүргізу;

дағдылары болуы: ұйымдастыру-экономикалық мәселелерді шешуде; ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің заманауи технологиясын қолдану; ауыл шаруашылығы практикасына түзетулер енгізу және аймақтың жер және биоклиматтық ресурстарын тиімді және ұтымды пайдалану бойынша ұсыныстар әзірлеу; еңбек ресурстарын бөлу, өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндірудегі жұмыс барысын бақылай отырып, нақты және тиімді нұсқаулар беру.

Магистратураның білім беру бағдарламасының мақсаты ауыл шаруашылығы саласында құзыретті, бәсекеге қабілетті мамандар мен жоғары білікті ғалымдарды, сондай-ақ жоғары оқу орындары мен колледждер үшін педагогикалық кадрларды дайындау болып табылады.

Докторантураның білім беру бағдарламасының мақсаты агрономия саласында ғылыми-зерттеу, оқу-әдістемелік және басқару қызметін жүзеге асыру үшін ғылым мен өндірістегі заманауи, ғылыми және практикалық мәселелерді шешуге қабілетті кәсіби білімі жоғары PhD докторларын дайындау болып табылады.

Кафедра жүргізіп жатқан ғылыми зерттеулер аграрлық ғылымды дамытудың басым бағыттары бойынша Республикалық бағдарламаларға енгізілген және теориялық және практикалық мәнге ие. Жоғарыда аталған тақырыптарды жүзеге асыруда педагогикалық ұжымның қатысу дәрежесі 100% құрайды.

Білім беру бағдарламасының жетістіктеріне мамандандырылған ғылыми-зерттеу институттарымен және ауыл шаруашылығы ұйымдарымен мамандарды, ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау және ғылыми зерттеулерді жүргізу саласындағы ынтымақтастық туралы, сондай-ақ студенттерді практикалық оқыту бойынша жасалған келісімдердің саны жатады.

3 Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын шешуге бағытталған мәселелердің сипаттамасы

Бүгінгі таңда білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын шешуге бағытталған бірқатар мәселелер бар:

- базалық пәндердің мазмұны белгілі бір алдағы қызмет саласына жеткілікті бағытталмаған;
- оқытушылардың білімалушыға бағытталған оқытуды жеткіліксіз пайдалануы;
- шетелдік студенттер үлесінің төмендігі;
- оқу үдерісіне шетелдік профессорларды тарту деңгейінің жеткіліксіздігі;

- оқу процесінде практиканы жүзеге асыруға қызығушылық деңгейінің төмендігі;
- білім беру бағдарламасының пәндерін ағылшын тілінде жүргізетін оқытушылардың жетіспеушілігі;
- білімалушылардың ғылыми-зерттеу жұмыстарына қатысу деңгейінің төмендігі;
- ағылшын тіліндегі оқулық пен оқу-әдістемелік құралдардың жеткіліксіз саны;
- ғылыми-зерттеу жұмысында әлеуетті іске асыру деңгейінің жеткіліксіздігі (конкурстарға, тендерлерге, қаржыландырылатын жобаларға қатысу);
- университеттің әртүрлі бөлімдері арқылы білімалушылардың іс-әрекеттердің (іс-шаралар) біркелкі болмауы;
- нөлдік емес импакт-факторы бар рейтингтік басылымдардағы жарияланымдар бойынша педагогикалық ұжымның пассивтігі;
- ақпараттық-техникалық базаның жоғары деңгейде еместігі;
- шетел университеттерімен бірлескен білім беру бағдарламаларының болмауы;
- білімалушылардың да, оқытушылардың да оқу-кәсіби қызметінде өзін-өзі бақылау және өзін-өзі тану процесі;
- республикалық және халықаралық деңгейде оқитудың инновациялық технологиялары саласында педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру қажеттілігі.

4 Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарының негізгі мақсаттары мен міндеттері

Білім беру бағдарламасының мақсаттары мен міндеттері мемлекет пен жалпы қоғамның талаптары, университет, еңбек нарығының сұраныстарын ескере отырып, және әлеуетті жұмыс берушілердің, үміткерлердің мүдделерімен, оқуға түсушілердің әлеуетімен айқындалатын білім беру бағдарламасына сұранысты бағалау негізінде тұжырымдалады.

«Агрономия» білім беру бағдарламалары «Өсімдік шаруашылығы» саласындағы мамандарды даярлауға қойылатын талаптарға сәйкес білім беруді, ғылыми зерттеулерді және өндірісті интеграциялау туралы түлектердің кәсіби және жеке қасиеттерін, жалпы мәдени, кәсіптік құзыреттерін дамытуға және жұмыс берушілердің, оқу орындары мен ғылыми ұйымдардың талаптарын қанағаттандыруға бағытталған.

Білім беру қызметін дамыту жоспарының негізгі мақсаты – ауыл шаруашылығы саласындағы кадрлардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыра отырып, білім беру бағдарламасының мазмұнын жетілдіру.

Білім беру бағдарламалары мынадай принциптерге негізделеді:

- үздіксіздік принципі;
- бакалавр, магистратура және докторантураның білім беру бағдарламаларының сабақтастығы принципі;
- білімалушыға бағытталған білім беру процесінің принципі «білім беру процесін «енгізу» көрсеткіштерінен (оқыту шарттары; мазмұны; университет пен оқытушы үшін тұжырымдалған мақсаттар) қайта бағдарлау.
- «шығыс» параметрлері – құзыреттер және білім беру нәтижелері;
- тәуекелді сақтандыру құралы ретінде оқу үдерісін жобалаудың принципі ретінде сабақтастық принципі қарастырылады;

-нәтижеге бағдарлану принципі білім беру мақсаттарын жүзеге асырумен байланысты;

-команда құру принципі, топтағы адамдар арасындағы қарым-қатынастың ерекше тәсілін мақсатты түрде «құру» процесі;

-бірте-біртелік принципі, ЖОО-да құзіреттілікке негізделген тәсілді енгізу нәтижелеріне білім беру бағдарламасын түзету және кезең-кезеңімен бейімделу мүмкіндігі;

- конъюгация принципі өзара байланыстың сақталуын қамтамасыз етеді және білім беру бағдарламасын барлық элементтерін ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламасының элементтерінің ішінде біріктіруді үйлестіру.

Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының міндеттері:

-толық, сапалы кәсіптік білім алу үшін жағдайды жақсарту және жетілдіру;

- болашақ ауыл шаруашылығы мамандарының негізгі кәсіби құзіреттілігін қалыптастыратын білім беру бағдарламасының мазмұнын жаңарту;

-оқытудың барлық кезеңдерінде эксперимент шеңберінде білімалушылардың өз бетінше ғылыми-зерттеу әрекетінің алғы шарттарын жасау;

-кәсіби қызметтегі отандық және шетелдік тәжірибені пайдалана отырып, ғылыми ақпаратпен жұмысты меңгеру бойынша іс-шараларды дамыту.

Мақсатқа жету үшін келесі міндеттерді шешу қажет:

- Инновациялық білім беру ортасын құру;
- Білім беру кеңістігін кеңейту;
- Дарынды жастарды ғылыми жұмысқа тарту;
- Оқытылатын тілдерді кеңейту мақсатында көптілді білім беруді дамыту;
- Адам ресурстарын дамыту;
- Педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру жүйесін дамыту
- Ғылыми жобалар және студенттер мен оқытушылар құрамының академиялық ұтқырлығы аясында университеттің алыс және жақын шетел университеттерімен халықаралық ынтымақтастығын кеңейту;
- Еңбек нарығында бітірушілерге сұранысты қамтамасыз ету.

5 Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асыруда күтілетін түпкілікті нәтижелері

Білім беру бағдарламасының күтілетін түпкілікті нәтижелері жұмыс берушілердің талаптарына сәйкес келетін жеке және кәсіптік қызметтегі табыстарды ескере отырып, білімалушылардың білімін құру қабілетінде көрінетін болашаққа нақты бағдарды болжайды.

«Агрономия» білім беру бағдарламалары білімалушыларға кәсіптік білім беру саласында терең теориялық білім мен практикалық дағдыларды алуға мүмкіндік береді.

Білім беру бағдарламаларын дамыту жоспары білім беру бағдарламаларын табысты жүзеге асыру үшін жағдай жасауға бағытталған әртүрлі іс-шаралар түрлерін қамтиды:

-білім сапасын арттыру;

-білім беру жүйесінің тиімділігін арттыру, кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамының үздіксіз кәсіби өсуі;

- кадрлық, ақпараттық-ресурстық, материалдық-техникалық әлеуетті жаңғырту;

- еңбек нарығындағы білім беру бағдарламаларының түлектеріне сұраныс.
- бірлескен халықаралық білім беру бағдарламаларын әзірлеу;
- шетел университеттерінде магистратура және докторантурада білім алған профессорлық-оқытушылар құрамын жұмысқа қабылдау;
- ағылшын тілінде оқулық және оқу-әдістемелік құралдар дайындау;
- конкурстарға, тендерлерге және жобаларға қатысуға өтінімдер беру;
- университеттің әртүрлі бөлімдері арқылы білімалушылармен іс-шараларды дайындау және жүргізу;
- нөлдік емес импакт-факторы бар рейтингтік басылымдардағы жарияланымдар бойынша педагогикалық ұжымның белсенділігі;
- ақпараттық-техникалық базаның деңгейін арттыру;
- шетел университеттерімен бірлескен білім беру бағдарламаларын дайындау және жұмыс істеуі;
- білімалушылар мен педагогикалық ұжымның оқу және кәсіби қызметін жетілдіру;
- оқытудың инновациялық технологиялары саласында педагогикалық кадрлардың біліктілігін арттыру.

Аталған іс-шараларды жүзеге асыру негізгі миссияны - өндірісті жүзеге асыруда әртүрлі функцияларды орындауға байланысты білім мен практикалық дағдылардың бәсекеге қабілетті деңгейіне ие жоғары білікті мамандарды дайындауды жүзеге асыруға бағытталған Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарын табысты іске асыруға ықпал етеді.

6 Білім беру бағдарламасына әсер ететін қауіпті сейілту үшін жасалатын шаралары

Қауіп әсері бойынша білім беру бағдарламаларын іске асыру кезінде келесі шаралар қолданылады:

3 кесте

№	Ықтимал тәуекелдердің атауы	Оларды жою шаралары
1	«Агрономия» ббб бойынша білімалушылар саны аз.	БББ бойынша гранттар мен ақылы шарттар негізінде білімалушылар санын арттыру үшін белсенді жұмыс жүргізу қажет.
2	«Агрономия» ббб бойынша магистранттар саны аз.	магистратураға түсу үшін 4 курс бакалаврлар тізімін құру және дайындау.
3	«Агрономия» ббб бойынша докторанттар саны аз.	докторанттарды даярлау мақсатында жетекші ғылыми-зерттеу институттарымен және ғылыми орталықтары, мекемелермен келісімдер жасау.
4	Магистратура ббб тартымдылығының төмен деңгейі	Заманауи талаптарды ескере отырып, магистратураның білім беру бағдарламасын жетілдіру.
5	Докторантура ббб тартымдылығының төмен деңгейі	Заманауи талаптарды ескере отырып, докторантураның білім беру бағдарламасын жетілдіру.

6	Кәсіптік пәндер бойынша мемлекеттік және халықаралық байланыс тілдерінде оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдармен қамтамасыз етудің төмендігі	Кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамының пәндер мен пәндердің жұмыс оқу жоспарына сәйкес ғылыми оқулық және оқу-әдістемелік құралдарын жыл сайын басып шығаруын жоспарлау және оларды сырттан алу.
7	БББ іске асыруда педагогикалық кадрлардың жетіспеушілігі	Заман талабына сәйкес магистратура және докторантура (PhD) ббб арқылы білікті ғылыми кадрларды даярлау.
8	Дәстүрлі тәсілмен сабақ жүргізу	Оқытудың инновациялық технологияларын оқу процесіне енгізу және жетілдіру.
9	Практика базалары	Өндірісті практиканы өту үшін қажетті материалдық базасы бар ауыл шаруашылық құрылымдарымен келісім-шарттар жасау, мамандық бойынша бітірушілерді тәжірибеден өткізу және одан әрі жұмысқа орналастыру.
10	Педагогикалық ұжымның ғылыми мақалаларды жоғары дәйексөз индексі бар журналдарға басылымға беру ынтымақтығының әлсіздігі	ПОҚ-ның нөлдік емес импакт-факторы бар шетелдік басылымдарға жарияланымдарының жоспарын құру.
11	Оқытушылардың білімалушыларға бағытталған оқытуды дұрыс пайдаланбауы	Оқыту, сабақ беру парадигмасының белгілі бір өзгерісі, мұнда білімалушыға және оның оқу қабілетіне бағытталған әдістер барған сайын маңызды бола түсуде, екпінді оқытудан (оқытушылар құрамының белсенді академиялық қызметі) оқуға (белсенді білім беру қызметі) ауысады.
12	Шетелдік студенттердің төмен үлесі	шетелдік университеттермен бірге қос дипломды немесе бірлескен білім беру бағдарламаларын даярлау.
13	Шетелдік профессорларды оқу үдерісіне тарту деңгейінің жеткіліксіздігі	«Агрономия» ббб бойынша білімалушыларға дәріс оқуға шетелдік ғалымдарды шақыру.
14	Оқытушылар құрамы мен білімалушылардың сыртқы және ішкі академиялық ұтқырлығының төмендігі	кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамы мен білімалушылардың академиялық ұтқырлық жоспарын даярлау; «Агрономия» ббб ішкі академиялық ұтқырлықты дамыту үшін дайындалған білім беру бағдарламаларын жетілдіру.
15	Халықаралық ғылыми ынтымақтастықтың төмен деңгейі	шетелдік жетекші университеттермен және ғылыми орталықтармен ғылыми ынтымақтастық пен серіктестікті кеңейту, жетекші шетелдік ғалымдарды тарту, ғылыми зерттеулер жүргізу.
16	Халықаралық белсенділіктің төмен деңгейі	ҚазҰАЗУ-да өткізетін халықаралық білім көрмелері мен жәрменкелеріне кафедраның профессорлық-оқытушылық құрамының қатысуы және ағылшын тілін меңгеру.

7 Білім беру бағдарламасын жүзеге асыруда с-шаралар тізімі

4 кесте

№	Іс-шара	Орындалу мерзімі
1	Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын даярлау үшін комиссия құру	Қазан-қараша, 2024

2	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарының мақсаттары мен міндеттерін құрастыру	Қазан-қараша, 2024
3	Білім беру бағдарламасын дамыту жоспарын кафедра отырысында жұмыс берушілердің қатысуымен қарастыру	Қазан-қараша, 2024
4	Білім беру бағдарламасының мазмұнын, оның ішінде қазіргі кәсіби деңгейді анықтайтын пәндердің атаулары мен маман құзыреттерін жаңарту және жетілдіру	2024-2028
5	Оқытудың инновациялық технологияларын оқу үрдісіне енгізу	2024-2028
6	Заманауи білім беру және ғылыми зерттеу зертханаларын құру	2024-2028
7	Білім беру бағдарламасына сәйкес білім берудің барлық деңгейіндегі білімалушыларға арналған ағылшын және қазақ тілдеріндегі оқулық пен оқу-әдістемелік құралдарды баспадан шығару	2024-2028
8	Алыс және жақын шетелдердің жоғары оқу орындарында ғылыми-педагогикалық кадрларды мақсатты түрде даярлау	2024-2028
9	Алыс және жақын шетелдердің серіктес университеттерінен оқытушыларды шақыру	2024-2028
10	Алыс және жақын шетелдердің университеттер мен ғылыми-зерттеу институттарында білімалушылардың тағылымдамадан өтуі мен практикасын ұйымдастыру	2024-2028

8 Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асыру механизмі

«Агрономия» білім беру бағдарламаларының мазмұнын осы саладағы мамандарды даярлаудағы заманауи отандық және әлемдік тәжірибені, жұмыс берушілердің талаптарын және еңбек нарығының сұранысын жалпылау негізінде жыл сайын жаңарту. Мүдделі тараптардың ұсыныстарын ескере отырып, бірінші кезекте жұмыс берушілердің пікірлерін ескере отырып, элективті пәндер каталогы (ЭПК) жетілдіру.

Кафедрадағы ғылыми жұмысты белсендету мақсатында, мемлекеттік қаржыландырылатын зерттеулер мен ғылыми нәтижелерді импакт-факторы жоғары журналдарда жариялау үшін оқитын профессорлық-оқытушылар құрамын тарту арқылы жандандыру.

Профессор-оқытушылар құрамының сапалық жаңаруы дарынды жастарды педагогикалық және ғылыми қызметке тарту, сонымен қатар PhD докторантура арқылы өзіміздің кадрларды даярлау арқылы сабақтастық негізінде жүзеге асырылады.

Студенттер мен оқытушылардың халықаралық академиялық ұтқырлығын олардың жеке оқу жолын құру және әлемнің әртүрлі университеттерінен білім беру бағдарламаларын таңдау арқылы дамыту, соның ішінде жетекші шетелдік университеттерде студенттер мен оқытушылар үшін тағылымдамадан өту.

Жетекші ауыл шаруашылығы ұйымдарының базасында кәсіптік тәжірибені ұйымдастыру.

Қазақстан өңірлеріндегі әртүрлі нысандардағы шаруашылық жүргізуші субъектілердің аграрлық секторындағы жұмыс берушілерді тарта отырып, жыл сайынғы «Түлектер жәрмеңкесін» ұйымдастыру және өткізу арқылы білім беру бағдарламасы бойынша жұмысқа орналасқан түлектердің жоғары үлесін қамтамасыз ету.

Кафедра қызметкерлері жұмыс берушілердің тікелей қатысуымен элективті пәндердің каталогтарын әзірлейтін білім беру бағдарламаларын іске асыру бойынша мақсатты жұмыстарды жүргізу.

Таяу және алыс шетелдерден шақырылған жетекші ғалымдардың дәрістер мен тәжірибелік сабақтарын өткізу.

Мамандандырылған ғылыми-зерттеу институттарының базасында кафедраның филиалдарын құру.

9 Білім беру бағдарламасының дамыту жоспарын іске асырудың әлеуметтік-экономикалық тиімділігін бағалау

Бітіруші модельді қалыптастыру келесі факторларды ескере отырып, студенттерді оқыту барысында қалыптаса бастайды: талапкерлерді іріктеудің тиімділігі; ҚазҰАЗУ әлеуеті; оқу процесінің мазмұны мен ұйымдастырылуы; оқытудың озық технологияларын қолдану дәрежесі; университеттің кәсіби маңызды ортасы және т.б.

ЖОО түлегі моделі білім беру процесін аяқтаған және белгілі бір құзыреттіліктерді ғана емес, сонымен қатар қажетті кәсіби және әлеуметтік маңызды жеке қасиеттерге ие жетілген тұлға болып табылатын студент идеясын қамтиды.

Түлек моделін құрудың іргелі тәсілдерінің бірі құзыреттілікке негізделген тәсіл болып табылады, оның шеңберінде құзыреттілік/құзыреттілік бітірушінің тұлғалық моделінің негізгі элементіне айналады.

Бітіруші үлгі мемлекеттік стандарттардың талаптарын, білім беру жүйесінің мүмкіндіктері мен шектеулерін, сондай-ақ талапкерлердің «енгізу сипаттамаларын» ескере отырып, ЖОО-да студенттердің кәсіби даярлығын ұйымдастыру үшін негіз болуы керек.

Мұндай модель экономика салаларындағы өзгерістерге сәйкес түзетудің тұрақты мүмкіндігімен динамикалық болуы керек. Модельдің өзектілігін қамтамасыз ету үшін модельді жаңарту жылдамдығы оны анықтайтын факторлардың өзгеру жылдамдығынан кем болмауы керек.

Университет түлегі моделі – бұл өте кең және жан-жақты ұғым. Оны әртүрлі тәсілдермен анықтауға болады - келесідей:

- 1) оқу процесінде алынған білім мен дағдыны анықтаушы жиынтығы;
- 2) белсенді түрде игерілуі өндірісте тиімді жұмыс істеу үшін қажетті ақпарат массиві;
- 3) бітірушінің қоршаған ортамен (ақпараттық, технологиялық, кадрлық және т.б.) іскерлік (өндірістік) байланыстардың барлық түрлерін сәтті жүзеге асыруға мүмкіндік беретін оқыту жүйесі;
- 4) ЖОО бітірушінің барлық кәсіби және әлеуметтік-психологиялық қасиеттерінің толық сипаттамасы;
- 5) барлық лауазымдық функциялар мен міндеттердің ресімделген тізбесі;
- 6) өндірістік қызмет барысында туындайтын стандартты және стандартты емес жағдайларды шешуге мүмкіндік беретін дағдылар жүйесі;
- 7) табысты маманның тұлғалық қасиеттерін сипаттау; оның жасы, жынысы, білімі, мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесі, заманауи ақпараттық технологияларды білуі, шет тілдерін білуі және т.б.;
- 8) білім алушылардың жекелеген түрлерінің кәсіби маңызды ортамен өзара әрекеттесу процесін көрсету.

Оқу процесі талапкерлердің бар сипаттамаларын ескере отырып, ЖОО бітірушінің мінездемесі мамандарды дайындауға қойылатын қазіргі талаптарды көрсететін кәсіби маман үлгісіне барынша сәйкес келетіндей құрылымдалу керек.

10 «Агрономия» білім беру бағдарламасына арналған түлектер үлгісі

Соңғы бірнеше жыл ішінде университет түлектерінің жұмысқа орналасуы олардың жұмыс істеу тиімділігін бағалау тұрғысынан университеттер қызметінің негізгі көрсеткіші болды. Сонымен қатар, бітірушілерді жұмысқа орналастыру процесінің жай-күйі шешуді талап ететін мәселелердің тұтас кешенін жинақтайды, оның ішінде еңбек нарығындағы түлектерге сұраныс, жоғары оқу орындарында мамандарды даярлау деңгейінің еңбек қажеттіліктеріне сәйкестігі. нарық, жоғары білімді дамыту бағыттарын айқындау және мамандарды даярлау сапасын арттыру мақсатында оның жұмыс берушілермен серіктестігінің тиімді тетіктерін қалыптастыру.

Бұл мәселелерді шешу университет түлектерін жұмысқа орналастыру тиімділігін арттыруға, олардың еңбек нарығына бейімделуін қамтамасыз етуге тікелей байланысты, ол еңбек нарығын одан әрі дамыту және жетілдіру шеңберінде жоғары білім беру жүйесі мен жұмыс берушілердің өзара әрекеттесуіне құрылуы тиіс. Инфрақұрылым, ол түлектерге жұмысқа орналасуға және кәсіби навигацияға көмектесу мәселелері бойынша жан-жақты қолдау көрсетуге бағытталуы тиіс. Осыған байланысты ҚазҰАУ түлектерін даярлаудың экономиканың аграрлық секторының талаптарына сәйкестік деңгейін қамтамасыз ету мақсатында оларды жұмысқа орналастыру тиімділігін арттыру мәселелерінің өзектілігі артып келеді.

Кәсіби дайындыққа әсер ететін маңызды факторлардың бірі білім беру стандарттары мен кәсіптік оқыту бағдарламаларына біршама кешігумен енгізіліп жатқан цифрландырудың әсерінен кәсіптік құзыреттіліктердің тез өзгеруі болып табылады. Соның салдарынан түлектердің құзыреттілік деңгейінде және жұмыс берушілердің талаптарында алшақтық туындайды, ол жоғары білімі бар мамандарды даярлау жүйесінің негізгі проблемасын сипаттайды: оның жұмыс берушілердің сұраныстары мен қажеттіліктерімен төмен байланысы.

Соңғы жылдары «Агрономия» БББ жұмысқа орналасу пайызы:

№5 кесте. Агрономия 2024 түлектерін жұмысқа орналастыру

Білім беру бағдарламаларының коды және атаулары	Түлек	маман-дығы бойынша	маман-дығы бойынша емес	Магистратура немесе докторантурада оқуын жалғастырады	% Жалпы еңбек	% маман-дығы бойынша	% маман-дығы бойынша емес
6В08101-«Агрономия»	23	11	8	1	87%	61%	26%
7М08101-«Агрономия»	6	2	3	-	83%	50%	33%

Бітіруші модельді қалыптастыру келесі факторларды ескере отырып, студенттерді оқыту барысында қалыптаса бастайды: талапкерлерді іріктеудің тиімділігі; ҚазҰАУ әлеуеті; оқу процесінің мазмұны мен ұйымдастырылуы; оқытудың озық технологияларын қолдану дәрежесі; университеттің кәсіби маңызды ортасы және т.б.

ЖОО түлегі моделі білім беру процесін аяқтаған және белгілі бір құзыреттіліктерді ғана емес, сонымен қатар қажетті кәсіби және әлеуметтік маңызды жеке қасиеттерге ие жетілген тұлға болып табылатын студент идеясын қамтиды.

Түлек моделін құрудың іргелі тәсілдерінің бірі құзыреттілікке негізделген тәсіл болып табылады, оның шеңберінде құзыреттілік/құзыреттілік бітірушінің тұлғалық моделінің негізгі элементіне айналады.

Бітіруші үлгі мемлекеттік стандарттардың талаптарын, білім беру жүйесінің мүмкіндіктері мен шектеулерін, сондай-ақ талапкерлердің «енгізу сипаттамаларын» ескере отырып, ЖОО-да студенттердің кәсіби даярлығын ұйымдастыру үшін негіз болуы керек.

Мұндай модель экономика салаларындағы өзгерістерге сәйкес түзетудің тұрақты мүмкіндігімен динамикалық болуы керек. Модельдің өзектілігін қамтамасыз ету үшін модельді жаңарту жылдамдығы оны анықтайтын факторлардың өзгеру жылдамдығынан кем болмауы керек.

Университет түлегі моделі – бұл өте кең және жан-жақты ұғым. Оны әртүрлі тәсілдермен анықтауға болады - келесідей:

- 1) оқу процесінде алынған білім мен дағдыны анықтаушы жиынтығы;
- 2) белсенді түрде игерілуі өндірісте тиімді жұмыс істеу үшін қажетті ақпарат массиві;
- 3) бітірушінің қоршаған ортамен (ақпараттық, технологиялық, кадрлық және т.б.) іскерлік (өндірістік) байланыстардың барлық түрлерін сәтті жүзеге асыруға мүмкіндік беретін оқыту жүйесі;
- 4) ЖОО бітірушінің барлық кәсіби және әлеуметтік-психологиялық қасиеттерінің толық сипаттамасы;
- 5) барлық лауазымдық функциялар мен міндеттердің ресімделген тізбесі;
- 6) өндірістік қызмет барысында туындайтын стандартты және стандартты емес жағдайларды шешуге мүмкіндік беретін дағдылар жүйесі;
- 7) табысты маманның тұлғалық қасиеттерін сипаттау; оның жасы, жынысы, білімі, мамандығы бойынша жұмыс тәжірибесі, заманауи ақпараттық технологияларды білуі, шет тілдерін білуі және т.б.;
- 8) білім алушылардың жекелеген түрлерінің кәсіби маңызды ортамен өзара әрекеттесу процесін көрсету.

Оқу процесі талапкерлердің бар сипаттамаларын ескере отырып, ЖОО бітірушінің мінездемесі мамандарды дайындауға қойылатын қазіргі талаптарды көрсететін кәсіби маман үлгісіне барынша сәйкес келетіндей құрылымдалу керек.

	Бакалавр	Магистратура	Докторантура
	6B08101-«Агрономия» БББ	7M08101-«Агрономия» БББ	8D08101-«Агрономия» БББ
білу және түсіну	- ауыл шаруашылығы дақылдарының өсуі мен дамуын бақылау мен есепке алуларды жүргізу; - гербицидтерді, фунгицидтерді және инсектицидтерді қолдану кезіндегі ауыл шаруашылығы өнімдерінің агроэкологиялық қауіпсіздігін есепке алу және бақылау;	- агрономиядағы пәндерді оқытудың заманауи әдістемесін зерттеу; - ғылыми-педагогикалық іс-әрекет процесінде оқытудың инновациялық технологияларын қолдану; - ғылыми негізделген нұсқауларды әзірлеу - эксперименттерді белгілеу, зерттеу тақырыптары	- агрономияның өзекті ғылыми мәселелері мен зерттеу бағдарламаларын анықтау және тұжырымдау; - эксперименттерді белгілеу, зерттеу тақырыптары бойынша ақпаратты өңдеу, талдау және жүйелеу; - агроөнеркәсіп кешенінің өзекті мәселелері бойынша баяндамалар, ұсыныстар

<p>- есепке алу және талдау, олардың реттілігі, мерзімі және ұзақтығы;</p> <p>- жер, су, орман, еңбек, материалдық және басқа ресурстарды ұтымды және тиімді пайдалану;</p> <p>-елдер мен аймақтардың экономикалық, саяси, ұлттық және мәдени ерекшеліктері, Қазақстан Республикасындағы ауыл шаруашылығы қызметінің шетелдік серіктестері және халықаралық құқық, ауыл шаруашылығы өнімдерін қабылдау және жөнелту кезінде формальдылық пен белгіленген тәртіптерді сақтау туралы білімдерін қолдану дағдылары болуы;</p> <p>-шаруашылықтардың мамандануын, жер және топырақ-климат ресурстарын ескере отырып, шаруа қожалықтары мен басқа да шаруашылықтар үшін қазіргі заманғы қысқа ауыспалы егістердің схемаларын әзірлеу;</p> <p>- инновациялық технологиялар элементтерін енгізе отырып, ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің технологиялық карталарын жасау;</p> <p>-шаруашылықтардың тұқымға, тыңайтқыштарға, пестицидтерге, жанар-жағар майларға, ауылшаруашылық машиналары мен құралдарына қажеттілігін есептеу;</p> <p>-ауылшаруашылық машиналары мен құрал-жабдықтарын реттеуді жүзеге асыру, ауыл шаруашылығы дақылдарының тұқымдарын, тыңайтқыштарды, пестицидтерді себу нормасын, суару нормаларын және т.б. белгілеу;</p> <p>- қоймаларда астықты және басқа да ауыл шаруашылығы өнімдерін жинап алғаннан кейін дұрыс және уақтылы өндеуді ұйымдастыруға;</p>	<p>бойынша ақпаратты өңдеу, талдау және жүйелеу;</p> <p>-агрономияның өзекті ғылыми мәселелері мен зерттеу бағдарламаларын анықтау және тұжырымдау;</p> <p>-агроөнеркәсіптік кешеннің өзекті мәселелері бойынша баяндамалар, ұсыныстар және ғылыми жарияланымдар дайындау;</p> <p>- өсімдік тектес азықтардың агрохимиялық талдауларын ұйымдастыру және жүргізу.</p> <p>- топырақ пен топырақтың сапасына зертханалық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу;</p> <p>-еңбек өнімділігін және ресурстарды пайдаланудың тиімділігін арттыру үшін топырақтың, климаттың және өсімдік дақылдарының ерекшеліктерін ескере отырып, егістің оңтайлы схемаларын әзірлеу;</p> <p>-өндірістік процестерді оңтайландыру үшін цифрландыру, дрондарды, сенсорларды және автоматтандырылған басқару жүйелерін пайдалану сияқты ауыл шаруашылығы саласындағы озық әдістермен және технологиялармен жұмыс істеу;</p> <p>-бизнес-жоспарларды әзірлеу, ауыл шаруашылығы өнімдерінің нарығын талдау, ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін логистиканы және жеткізуді оңтайландыру.</p>	<p>және ғылыми жарияланымдар дайындау;</p> <p>- оқу жоспарына сәйкес және оның стратегиясы негізінде оқу сабақтарын жоспарлау;</p> <p>-педагогикалық нәтижелерді бағалау;</p> <p>-нақты педагогикалық міндеттерді анықтау, оқу нәтижелерін болжау;</p> <p>- оқыту технологиясын құру үшін сәйкес оқыту құралдарын таңдау және пайдалану.</p>
--	---	--

	<p>- өсімдік шаруашылығында биотехнологиялық процесстерді ұйымдастыру;</p> <p>- ауыл шаруашылығы дақылдарының селекциясы мен тұқым шаруашылығында биотехнологиялық әдістерді қолдануды ұйымдастыру.</p> <p>- биотехнологиялық процесстердің дамуын және биотехнологиялық өсімдік өнімдерін өндіруді қамтамасыз ету;</p> <p>- кәсіпорынның (ұйымның) тиімді жұмысын арттыру, инвестиция тарту, қызмет көрсету аясын кеңейту және т.б. мақсатында маркетингтік, маркетингтік зерттеулер жүргізе білу;</p> <p>- кәсіпорынның қызметін жоспарлау, ұйымдастыру және бақылау, оның ішінде ақпарат ағынын, сондай-ақ уақыт пен басқа ресурстарды басқару дағдыларының болуы;</p> <p>- нарық жағдайында экономиканың даму перспективаларын бағалау, өндірісті үздіксіз ұстап тұру және экономиканың тиімділігін арттыру мақсатында өсімдік шаруашылығы мен мал шаруашылығының оңтайлы арақатынасын анықтау.</p>		
<p>күзиретті болу</p>	<p>- экологиялық таза егіншілік жүйесін ұйымдастыру және дамыту, өсімдік шаруашылығы өнімдерінде қауіпті зиянды заттардың болуына сараптама жүргізу дағдылары болуы;</p> <p>- елдер мен аймақтардың экономикалық, саяси, ұлттық және мәдени ерекшеліктері, Қазақстан Республикасындағы ауыл шаруашылығы қызметінің шетелдік серіктестері және халықаралық құқық, ауыл шаруашылығы өнімдерін қабылдау және жөнелту кезінде формальдылық пен белгіленген тәртіптерді сақтау туралы білімдерін қолдану дағдылары болуы;</p>	<p>- ауыл шаруашылығы саласындағы ақпараттық материалдарды талдау және оларды кәсіби қызметінде пайдалану;</p> <p>- өндірістік процесті ұйымдастыру және басқару мәселелері бойынша;</p> <p>- ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін және оның сапасын арттыру бойынша жұмыстарды жүзеге асыру шеңберінде өндірістік мәселелерді шешу;</p> <p>- экстремалды жағдайларда агротехникалық және басқа мәселелерді дұрыс шешуде;</p> <p>- балабақша жұмысын жоспарлау және ұйымдастыру;</p>	<p>- оқу жоспарына сәйкес және оның стратегиясы негізінде оқу сабақтарын жоспарлау;</p> <p>- педагогикалық нәтижелерді бағалау;</p> <p>- нақты педагогикалық міндеттерді анықтау, оқу нәтижелерін болжау;</p> <p>- оқыту технологиясын құру үшін сәйкес оқыту құралдарын таңдау және пайдалану;</p> <p>- оқушылардың оқу, арнайы, ғылыми әдебиеттермен, оқу құралдарымен жұмыс істеу дағдыларын дамыту;</p> <p>- студенттерді өз бетінше тәжірибе жасауға және алынған нәтижелерді жалпылауға үйрету.</p>

<p>- кәсіби қызметте мемлекеттік, орыс, ағылшын және басқа еуропалық немесе азиялық тілдерді қолдану дағдылары болуы, оның ішінде арнайы ауылшаруашылық терминдерін еркін меңгеруі;</p> <p>- корпоративтік этика кодексін, келіссөздер жүргізу әдістерін, сондай-ақ іскерлік қарым-қатынас негіздерін нақты білу.</p>	<p>-өздеріне бекітілген аумақта егістік дақылдарын суару бойынша негізгі және қосалқы жұмыстарды жүргізу;</p> <p>- өсірілетін дақылдардың қажеттілігіне сәйкес ауыл шаруашылығы дақылдарын суару және өсіру кезінде топырақтың су режимін реттеу;</p> <p>-тәлімбақтағы шаруашылық техникасының қауіпсіздігі, ресурстарды біркелкі бөлу, агротехникалық шараларды жүргізу.</p>	
---	---	--

«Агрономия, селекция және биотехнология»
кафедрасының меңгерушісі

«Агробиология» факультетінің деканы

 Жанбырбаев Е.А.
 Абилдаев Е.С.